

**Proiect de hotărâre
din 29 iunie 2020**

*privind stabilirea modalității de administrare
a serviciului de iluminat public din orașul Luduș*

Consiliul local al orașului Luduș, întrunit în ședință ordinară de lucru,
Văzând referatul de aprobare nr. 27469 din 22.06.2020 întocmit de primarul orașului
Luduș, precum și rapoartele de avizare ale Comisiilor de specialitate "B.F.C. și F.E.", „Juridică”,
„U.A.T. și P.M.” și „A.D.P.P. și A.P.L.”,

Având în vedere prevederile:

- Legii nr. 51/2006 – Legea serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările și
completările ulterioare

- art. 8, alin. (2), art. 9, alin. (1), art. 10, lit. "d", art. 16, alin. (1) și alin. (2) din Legea nr.
230/2006 a serviciului de iluminat public, cu modificările și completările ulterioare,

- hotărârea Consiliului Local Luduș nr. ... din 29.06.2020 privind aprobarea
Regulamentului serviciului de iluminat public din orașul Luduș,

În conformitate cu prevederile art. 129, alin. (2), lit. "c" și lit. „d”, alin. (6), lit. „a”, alin.
(7), lit. „n”, precum și ale art. 139, alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ,
cu modificările și completările ulterioare,

Hotărăște:

Art. 1 Se aprobă *Studiul de oportunitate privind delegarea gestiunii serviciului de
iluminat public din orașul Luduș*, prevăzut în Anexă, parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 Se aprobă gestiunea delegată ca modalitate de administrare a serviciului de
iluminat public din orașul Luduș.

Art. 3 Se aprobă delegarea gestiunii prin achiziție publică de servicii, cu respectarea
procedurilor de achiziție publică prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 4 Se aprobă durata delegării gestiunii serviciului de iluminat public din orașul
Luduș ca fiind de 48 luni.

Art. 5 Se aprobă nivelul redevenței minime de 2% din valoarea veniturilor încasate din
prestații.

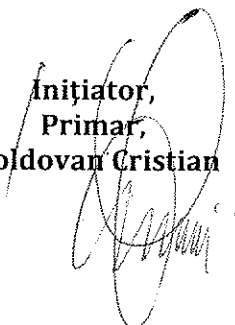
Art. 6 Hotărârea Consiliului Local Luduș nr. 162 din 31 octombrie 2017 își încetează
aplicabilitatea.

Art. 7 Cu aducerea la îndeplinire a prevederilor prezentei hotărâri se încredințează
primarul orașului Luduș, prin compartimentele de specialitate.

Un exemplar din prezenta hotărâre se comunică:

- Instituției Prefectului – județul Mureș,
- Primarului orașului Luduș,
- Serviciului „I.A.D.P.”,
- Spre afișare.

**Inițiator,
Primar,
Moldovan Cristian**

PRIMĂRIA ORAȘULUI LUDUȘ

Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 26, cod poștal 545200, jud. Mureș
Telefon 0265-411716, Fax: 0265-413402
e-mail: ludus@cjmures.ro; web: www.ludus.ro

Operator de date cu caracter personal 2183

Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679

Nr. 27469 din 22.06.2020

Referat de aprobare

*la proiectul de hotărâre privind stabilirea modalității de administrare
a serviciului de iluminat public din orașul Luduș*

Autoritatea locală a obținut finanțare nerambursabilă în cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, Prioritatea de investiții 3.1, Operațiunea C – Iluminat Public, pentru implementarea obiectivului de investiții "Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public", fiind semnat contractul de finanțare nr. 4968 din 05.12.2019, cu o valoare totală de 20.015.452,49 lei.

Finanțarea proiectelor de investiții în cadrul axei prioritare 3, prioritatea de investiții 3.1, operațiunea C – Iluminat public este condiționată de darea în administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public către operatori definiți conform prevederilor art. 2 din Legea 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care la data depunerii cererii de finanțare nu există un operator desemnat, se acceptă depunerea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare cu condiția desemnării unui operator și depunerea documentelor doveditoare în termen de maxim de 12 luni de la data semnării contractului de finanțare.

La nivelul orașului Luduș există aprobat Regulamentul serviciului de iluminat public din orașul Luduș, prin hotărârea Consiliului Local nr. 148 din 28 septembrie 2017.

Prin hotărârea Consiliului Local Luduș nr. 162 din 31 octombrie 2017 s-a stabilit modalitatea de administrare a serviciului de iluminat public din orașul Luduș, iar prin hotărârea Consiliului Local Luduș nr. 163 din 31 octombrie 2017 s-a aprobat caietul de sarcini al serviciului de iluminat public din orașul Luduș. Această ultimă hotărâre a fost modificată prin hotărârea Consiliului Local Luduș nr. 177 din 29 noiembrie 2017.

Documentația aprobată a necesitat actualizare, prin prisma legislației aplicabile la data prezentei și raportat la documentația tehnică aprobată de finanțator.

În conformitate cu prevederile art. 129, alin. (2), lit. "c" și lit. „d”, alin. (6), lit. „a”, alin. (7), lit. „n”, precum și ale art. 139, alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se supune spre dezbateră proiectul de hotărâre întocmit.

**Primarul orașului Luduș,
Moldovan Ioan-Cristian**

PRIMĂRIA ORAȘULUI LUDUȘ

Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 26, cod poștal 545200, jud. Mureș

Telefon 0265-411716, Fax: 0265-413402

e-mail: ludus@cjmures.ro; web: www.ludus.ro

Operator de date cu caracter personal 2183

Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679

Nr. 27471 din 22.06.2020

**Aprobat,
Primar,
Moldovan Ioan-Cristian**

Raport de specialitate

*la proiectul de hotărâre privind stabilirea modalității de administrare
a serviciului de iluminat public din orașul Luduș*

În temeiul prevederilor:

- Legii nr. 51/2006 – Legea serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările și completările ulterioare:

- Serviciile comunitare de utilități publice sunt definite ca totalitatea activităților reglementate prin lege, care asigură satisfacerea nevoilor esențiale de utilitate și interes public general cu caracter social ale colectivităților locale, cu privire la: (...) salubritatea localităților.

- Autoritățile administrației publice locale au competență exclusivă în tot ceea ce privește înființarea, organizarea, gestionarea și funcționarea serviciilor de utilități publice, precum și în ceea ce privește crearea, dezvoltarea, modernizarea, reabilitarea și exploatarea bunurilor proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale care compun sistemele de utilități publice.

- În exercitarea competențelor și atribuțiilor ce le revin în sfera serviciilor de utilități publice, autoritățile deliberative ale administrației publice locale asigură cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor de utilități publice și adoptă hotărâri în legătură cu:

- alegerea modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice și darea în administrare sau, după caz, punerea la dispoziție a sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării acestora;

- aprobarea documentației de atribuire, care va include obligatoriu proiectul contractului de delegare a gestiunii ce urmează a fi atribuit și anexele obligatorii la acestea - în cazul gestiunii delegate.

- Raporturile juridice dintre autoritățile administrației publice locale și operatori, stabilite în baza prevederilor prezentei legi, sunt supuse normelor juridice de drept public sau privat, după caz. În vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute, autoritățile administrației publice locale au, în relația cu operatorii serviciilor de utilități publice, următoarele drepturi:

- să stabilească cerințele și criteriile de participare și selecție a operatorilor la procedurile publice organizate pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

- Gestiunea serviciilor de utilități publice reprezintă modalitatea de organizare, funcționare și administrare a serviciilor de utilități publice în scopul furnizării/prestării acestora în condițiile stabilite de autoritățile administrației publice locale.

- Autoritățile administrației publice locale sunt libere să hotărască asupra modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice aflate sub responsabilitatea lor. Autoritățile administrației publice au posibilitatea de a gestiona în mod direct serviciile de utilități publice în baza unei hotărâri de dare în administrare sau de a încredința gestiunea acestora, respectiv toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea unui serviciu de utilități publice ori a uneia sau mai multor activități din sfera respectivului serviciu de utilități publice, în baza unui contract de delegare a gestiunii.

- Încredințarea gestiunii unui serviciu de utilități publice ori a uneia sau mai multor activități din sfera respectivului serviciu de utilități publice către operator implică încredințarea prestării/furnizării propriu-zise a serviciului/activității, precum și punerea la dispoziție a bunurilor ce compun sistemul de utilități publice aferent serviciului/activității

- Gestiunea serviciilor de utilități publice se organizează și se realizează în următoarele modalități:

a) gestiune directă;

b) gestiune delegată.

- Modalitatea de gestiune a serviciilor de utilități publice se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în baza unui studiu de oportunitate, în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice.

- Legii nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, cu modificările și completările ulterioare:

- Autoritățile administrației publice locale trebuie să asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate și eficiență economică și managerială, având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe.

- Elaborarea și aprobarea strategiilor locale de dezvoltare a serviciului de iluminat public, a programelor de investiții privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente, a regulamentului propriu al serviciului, a caietului de sarcini, alegerea modalității de gestiune, precum și a criteriilor și procedurilor de delegare a gestiunii intră în competența exclusivă a consiliilor locale, a asociațiilor de dezvoltare comunitară sau a Consiliului General al Municipiului București, după caz.

- În exercitarea atribuțiilor și responsabilităților ce le revin în domeniul administrării și gestionării serviciului de iluminat public, autoritățile administrației publice locale adoptă hotărâri sau emit dispoziții, după caz, privitoare la: darea în administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public, precum și încredințarea exploatarei bunurilor aparținând patrimoniului public sau privat al localităților, aferente serviciului, conform prevederilor legale.

- Gestiunea serviciului de iluminat public se realizează prin următoarele modalități:

a) gestiune directă;

b) gestiune delegată.

- Alegerea formei de gestiune a serviciului de iluminat public se face prin hotărâre a consiliilor locale, a Consiliului General al Municipiului București sau a asociațiilor de dezvoltare comunitară, după caz.

Ținând cont de cele expuse, propunem:

- aprobarea Studiului de oportunitate privind delegarea gestiunii serviciului de iluminat public din orașul Luduș, prevăzut în Anexă

- aprobarea gestiunii delegate ca modalitate de administrare a serviciului de iluminat public din orașul Luduș

- aprobarea delegării gestiunii prin achiziție publică de servicii, cu respectarea procedurilor de achiziție publică prevăzute de legislația în vigoare

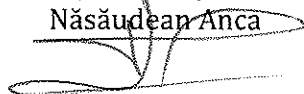
- aprobarea duratei delegării gestiunii serviciului de iluminat public din orașul Luduș ca fiind de 48 luni

- aprobarea nivelului redevenței minime de 2% din valoarea veniturilor încasate din prestații.

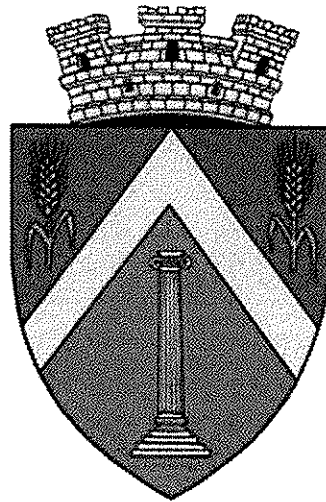
În conformitate cu prevederile art. 129, alin. (2), lit. "c" și lit. „d”, alin. (6), lit. „a”, alin. (7), lit. „n”, precum și ale art. 139, alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, se supune spre dezbateră proiectul de hotărâre întocmit.

Serviciul "Investiții, Achiziții, Domeniu Public"

Năsăudean Anca

STUDIU DE OPORTUNITATE PRIVIND DELEGAREA GESTIUNII SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC DIN ORAȘUL LUDUȘ

PROIECTANT: AGO PROIECT ENGINEERING S.R.L.

BENEFICIAR: ORAȘUL LUDUȘ

APRILIE 2020

STUDIU DE OPORTUNITATE PRIVIND DELEGAREA GESTIUNII SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC DIN ORAȘUL LUDUȘ

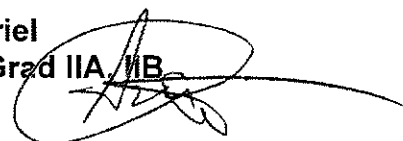
Faza: Studiu de oportunitate

Aprilie 2020

FOAIE DE SEMNĂTURI

SEF COMPARTIMENT PROIECTARE : Ostroveanu Andi-Gabriel

ANRE: 37991/2015 – Grad IIA, IIB

PROIECTANT :

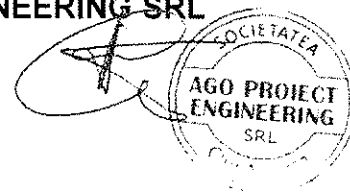
Pop Giorgian Ionut

ANRE: 43378/2016 – Grad IIA, IIB

PROIECTANT :

AGO PROIECT ENGINEERING SRL

BENEFICIAR:

ORASUL LUDUȘ

Nr. contract: 23

Data contract: 16.03.2020

NOTĂ:

Valorile utilizate în cuprinsul studiului care vizează stadiul infrastructurii existente sau elementele economice până în anul 2019 sunt furnizate de către autoritatea publică locală în temeiul solicitării de elaborare a documentului prezent. Concluziile care au la bază valorile menționate sunt influențate de corectitudinea informațiilor furnizate de autoritatea publică.

Municipiul: Cluj-Napoca
Strada Brasov, Nr. 34

E-mail: ago.proiect@gmail.com
Mobil: 0724 054103

CUPRINS

1. DATE GENERALE.....	4
1.1. Denumirea obiectului de investiții	4
1.2. Amplasamentul	4
1.3. Titularul investiției	4
1.4. Beneficiarul investiției.....	4
1.5. Elaboratorul studiului.....	4
2. INFORMAȚII GENERALE PRIVIND PROIECTUL.....	5
3. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	8
4. STRUCTURA ACTUALĂ A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC.....	12
5. SITUAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ ACTUALĂ A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	15
6. ARIA TERITORIALĂ DE DESFĂȘURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC ..	15
7. INVESTIȚII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, ÎMBUNĂȚĂȚIREA CANTITATIVĂ, CALITATIVĂ ȘI EXTINDEREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC ...	16
8. MOTIVELE CARE JUSTIFICĂ DELEGAREA GESTIUNII.....	17
8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public.....	17
8.2. Gestiunea directă.....	17
8.3. Gestiunea delegată	18
8.4. Concluzii și analiză comparativă	19
9. DURATA DELEGĂRII	24
10. REDEVENȚA.....	26
11. CONCLUZII SI RECOMANDARI.....	26

1. DATE GENERALE

1.1. Denumirea obiectului de investiții

Externalizarea serviciului de întreținere și mentenanța în orașul Luduș

1.2. Amplasamentul

Proiectul va fi implementat în intravilanul orașului Luduș

1.3. Titularul investiției

Datele de identificare ale titularului investiției

Denumirea legală complete (numele organizației)	Orasul Luduș
Cod de înregistrare fiscală	
Naționalitatea	ROMANIA
Statutul legal	Instituție de administrație publică
Adresa oficială	B-dul 1 Decembrie 1918 nr 26
Adresa postală	B-dul 1 Decembrie 1918 nr 26, cod postal 545200, Orașul Luduș, Jud. Mureș, Romania
Nr. telefon: codul țării + codul localității + numărul	+40265.411.716
Nr. fax: codul țării + codul localității + numărul	+40265.413402
Siteul organizației	http://www.ludus.ro

1.4. Beneficiarul investiției

Beneficiarul și titularul investiției este orașul Luduș.

1.5. Elaboratorul studiului

Studiul de oportunitate a fost realizat de firma **AGO PROIECT ENGINEERING S.R.L.**, cu punctul de lucru în Municipiul Cluj-Napoca, Strada Brașov, Nr. 34, Județul Cluj.

2. INFORMAȚII GENERALE PRIVIND PROIECTUL

Conform unui studiu al A.N.R.S.C., în anul 2011 în România, serviciul de iluminat public era organizat la nivelul mediului urban în peste 250 de localități, iar în mediul rural, în 1370 de localități. În aceste condiții existau un număr de 86 de agenți economici care aveau licență de operare în domeniul iluminatului public.

În acord cu dispozițiile art. 4 din Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, sistemul reprezintă o componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a fiecărei unități administrativ-teritoriale, care în conformitate cu legea serviciilor comunitare de utilități public nr. 51/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 254 din 12 martie 2006, aparține proprietății publice a acesteia.

Organizarea și desfășurarea serviciului de iluminat public trebuie să asigure satisfacerea unor cerințe și nevoi de utilitate publică ale comunității locale, după cum urmează:

- îmbunătățirea calității iluminatului public din orasul Luduș;
- optimizarea consumului de energie;
- garantarea permanenței în funcționarea iluminatului public;
- realizarea unui raport optim calitate/cost pentru perioada de derulare a contractului de cooperare și un echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract (structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale);
- administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică și a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale, precum și a gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale;
- susținerea și stimularea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- punerea în valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice și peisagistice ale localităților, precum și marcarea evenimentelor festive, a sărbătorilor legale sau religioase;
- funcționarea și exploatarea în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a infrastructurii aferente serviciului;
- nediscriminarea și egalitatea tuturor consumatorilor prin asigurarea unui standard unitar calitativ și uniform răspândit teritorial în comunitate;
- dezvoltarea durabilă a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informații privind aceste servicii publice;
- transparență, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.

Eficiența serviciului de iluminat public influențează în mod direct mediul economic și social al unității administrativ-teritoriale. Calitatea iluminatului ca și serviciu comunitar poate determina în mod cert creșterea nivelului de siguranță la nivel local, descurajând săvârșirea de infracțiuni și contravenții în spațiul public. La nivelul întregii țări s-a manifestat în ultimii ani o preocupare deosebită în privința optimizării acestui serviciu, fiind verificate constant opțiunile autorităților locale pentru implementarea unor sisteme complexe de gestiune a iluminatului public, în paralel cu dezvoltarea unei infrastructuri pentru supravegherea video din municipiile reședințe de județ.

Infrastructura iluminatului public poate fi utilizată și în scopul implementării structurilor pentru supraveghere video a zonelor comunitare cu risc ridicat pentru producerea de infracțiuni sau contravenții. În asemenea condiții, prima etapă pentru atingerea climatului

de siguranță specific unei comunități europene îl reprezintă îmbunătățirea calității iluminatului public.

În acord cu cele expuse, un sistem de iluminat public deficitar, împietează elementele de securitate ce activează zilnic în comunitate (poliție, jandarmerie, agenți de securitate ai companiilor private), afectând chiar și eficacitatea unei soluții de supraveghere video. Din perspectiva securității comunității, efectul imediat al unui iluminat public ineficient este suprasolicitarea personalului disponibil însărcinat cu activitatea de prevenție a faptelor antisociale, fie ele infracționale sau contravenționale. Iluminatul public poate conduce așadar la creșterea gradului de monitorizare activă sau pasivă a spațiilor publice din cadrul comunității, ajutând la prevenirea și combaterea infracțiunilor și criminalității, sporind eficiența intervențiilor operative în cazul unor amenințări la adresa integrității persoanelor sau a bunurilor proprietate publică sau privată.

Numărul de infracțiuni de furt, de tâlhărie, de distrugere, de loviri și alte violențe crește în cadrul acelor comunități care nu beneficiază de un iluminat corespunzător pe timpul nopții, astfel încât fenomenele antisociale să fie descurajate. Administrarea eficientă a acestui serviciu apare ca o necesitate pentru creșterea gradului de securitate de la nivelul comunității locale, impunându-se ca resursele investite să fie în acord cu gradul de uzură al sistemului, iar extinderea sistemului să fie proporțională cu evoluția ariei ce include spațiilor publice pe care trebuie să le deservească.

Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public stabilește în cuprinsul art. 8 alin. (1) o competență exclusivă a autorităților administrației publice locale în privința înființării, organizării, coordonării, monitorizării și controlului funcționării serviciului de iluminat public de la nivelul unităților administrativ-teritoriale. Totodată, în sarcina autorităților publice locale legea impune și atributul dezvoltării, modernizării, administrării și exploatării serviciului de iluminat public astfel încât parametrii reali ai acestui serviciu să fie în acord cu principiile enunțate în art. 9 și art. 10 din cuprinsul Ordinului nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunală.

Autoritățile administrației publice locale sunt obligate așadar ope legis să asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate și eficiență economică și managerială, având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe și implicit prin legislația menționată anterior.

Aceeași competență exclusivă în domeniul iluminatului public este stabilită și prin prevederile Regulamentului cadru al Serviciului de iluminat public din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunală, respectiv, în art. 4 alin. (1): "înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public la nivelul unităților administrativ-teritoriale, precum și înființarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea și exploatarea sistemelor de iluminat public intră în competența exclusivă a autorităților administrației publice locale".

În conformitate cu prevederile art. 10, lit. d din Legea 230/2006 a serviciului de iluminat public, în sarcina autorităților administrației publice locale intră adoptarea/emiterea hotărârilor/dispozițiilor privind darea în administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public, precum și încredințarea exploatării bunurilor aparținând patrimoniului public sau privat al localităților, aferente serviciului, conform prevederilor legale in vigoare. Dispozițiile art. 10 lit. d) din Lege sunt prevăzute în mod complementar celor de la lit. h) a aceluiași articol, unde se prevede o responsabilitate a autorității publice locale în privința gestionării contractului de delegare a gestiunii serviciului, astfel încât în ipoteza nerespectării obiectivelor stabilite prin convenția în cauză, prin regulament, caiet de sarcini sau chiar lege, autoritatea să aibă posibilitatea denunțării unilaterale. Totodată, autoritatea

publică care adoptă soluția delegării serviciului are obligația de a verifica respectarea permanentă a indicatorilor de performanță ai serviciului de către persoana juridică care a preluat gestiunea.

În mod similar, atribuțiile autorității publice locale în privința iluminatului public atunci când se optează pentru formula delegării gestiunii se regăsesc și în art. 4 alin. 2 din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunală, evaluarea activității din domeniu fiind realizată pe criteriile de competitivitate și eficiență economică și managerială, "având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe".

În definitiv, norma legală menționată stabilește în art. 4 alin. 3 că în vederea asigurării criteriilor de performanță ale sistemului de iluminat așa cum au fost menționate anterior, indiferent de forma de gestiune, "autoritățile administrației publice locale vor urmări obținerea unui serviciu de iluminat public corespunzător interesului general al comunităților locale pe care le reprezintă, în conformitate cu legislația în vigoare și cu reglementările C.I.E".

Gestiunea serviciului de iluminat public se poate realiza prin două modalități:

- gestiunea directă;
- gestiunea delegată.

Este de subliniat faptul că toate activitățile specifice serviciului de iluminat public, indiferent de forma de gestiune adoptată, se organizează și se defasoară în conformitate cu prevederile regulamentului-propriu și ale caietului de sarcini, elaborate și aprobate de consiliul local, în baza regulamentului-cadru și a caietului de sarcini-cadru al A.N.R.S.C.

Gestiunea directă presupune asumarea nemijlocită de către autoritatea publică locală a sarcinilor și responsabilităților cu privire la înființarea, organizarea, finanțarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea și asigurarea funcționării serviciului de iluminat public.

Gestiunea delegată presupune transferul din partea autorităților administrației publice locale, în baza unui contract de delegare a gestiunii (contract de concesiune), unuia sau mai multor operatori cu statut de societăți comerciale cu capital public, privat sau mixt, sarcinile și responsabilitățile proprii cu privire la prestarea, exploatarea și administrarea sistemului de iluminat public.

3. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, sub reglementarea, conducerea, monitorizarea și controlul Administrației Publice Locale a orașului Luduș, reprezentând o parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a acestei unități administrativ-teritoriale.

Iluminatul public se referă la domeniul public sau privat al orașului Luduș, existent la nivelul acelor spații aflate în proprietatea actuală sau viitoare a localității, cuprinzând în linii mari următoarele tipuri de servicii:

- iluminatul căilor de circulație (auto, zone pentru pietoni și bicicliști), tunelurilor și pasajelor auto;
- iluminatul parcurilor și al grădinilor;
- iluminatul ariilor utilitare (parcări, platforme utilitare etc.);
- iluminatul publicitar și de reclamă;
- iluminatul ornamental și festiv;
- întreținerea și menținerea sistemelor de iluminat descrise mai sus.

Organizarea și desfășurarea serviciului de iluminat public trebuie să asigure satisfacerea unor cerințe și nevoi de utilitate publică ale comunității locale, după cum urmează:

- garantarea permanenței în funcționare a iluminatului public prin îndeplinirea parametrilor proiectați și menținerea lor în standardele în vigoare;
- asigurarea siguranței circulației rutiere și pietonale;
- creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale;
- punerea în valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice și peisagistice ale localităților, precum și marcarea evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- optimizarea consumului de energie în paralel cu îmbunătățirea calității iluminatului public din orașul Luduș;
- realizarea unui raport optim calitate/cost și a unui echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract; structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale;
- administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică și a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- susținerea și stimularea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- nediscriminarea și egalitatea tuturor consumatorilor;
- dezvoltarea durabilă a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informații privind aceste servicii publice;
- transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.

Operatorul unui serviciu de iluminat public trebuie să asigure:

- respectarea legislației, normelor, prescripțiilor și regulamentelor privind igiena și protecția muncii, protecția mediului, urmărirea comportării în timp a sistemului de iluminat public, prevenirea și combaterea incendiilor;
- exploatarea, întreținerea și reparația instalațiilor cu personal autorizat, în funcție de complexitatea instalației și specificul locului de muncă;

- respectarea indicatorilor de performanță și calitate stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotărârea de dare în administrare a serviciului și precizați în regulamentul serviciului de iluminat public;
- întreținerea și menținerea în stare de permanentă funcționare a sistemelor de iluminat public;
- furnizarea autorității administrației publice locale, respectiv A.N.R.S.C., a informațiilor solicitate și accesul la documentațiile pe baza cărora prestează serviciul de iluminat public, în condițiile legii;
- creșterea eficienței sistemului de iluminat în scopul reducerii tarifelor, prin reducerea costurilor de producție, a consumurilor specifice de materiale și materii, energie electrică și prin modernizarea acestora;
- prestarea serviciului de iluminat public la toți utilizatorii din raza unității administrativ-teritoriale pentru care are hotărâre de dare în administrare sau contract de delegare a gestiunii;
- personal de intervenție operativă;
- conducerea operativă prin dispecer;
- înregistrarea datelor de exploatare și evidența lor;
- analiza zilnică a modului în care se respectă realizarea normelor de consum și stabilirea operativă a măsurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, încadrarea în norme și evitarea oricărei forme de risipă;
- elaborarea programelor de măsuri pentru încadrarea în normele de consum de energie electrică și pentru raționalizarea acestor consumuri;
- realizarea condițiilor pentru prelucrarea automată a datelor referitoare la funcționarea economică a instalațiilor de iluminat public;
- statistica incidentelor, avariilor și analiza acestora;
- instituirea și gestionarea unui sistem de înregistrare, investigare, soluționare și raportare privind reclamațiile făcute de beneficiari în legătură cu calitatea serviciilor;
- soluționarea operativă a incidentelor;
- funcționarea normală a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- evidența orelor de funcționare a componentelor sistemului de iluminat public;
- aplicarea de metode performante de management care să conducă la funcționarea cât mai bună a instalațiilor de iluminat și reducerea costurilor de operare;
- elaborarea planurilor anuale de revizii și reparații executate cu forțe proprii și cu terți și aprobarea acestora de către administrația publică locală;
- executarea în bune condiții și la termenele prevăzute a lucrărilor de reparații care vizează funcționarea economică și siguranța în exploatare;
- elaborarea planurilor anuale de investiții pe categorii de surse de finanțare și aprobarea acestora de către administrația publică locală;
- corelarea perioadelor și termenelor de execuție a investițiilor și reparațiilor cu planurile de investiții și reparații a celorlalți furnizori de utilități, inclusiv cu programele de reabilitare și dezvoltare urbanistică ale administrației publice locale;
- inițierea și avizarea lucrărilor de modernizări și de introducere a tehnicii noi pentru îmbunătățirea performanțelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- dotare proprie cu instalații și echipamente specifice necesare pentru prestarea activităților asumate prin contract sau prin hotărârea de dare în administrare;
- alte condiții specifice stabilite de autoritatea administrației publice locale sau asociația de dezvoltare comunitară, după caz.

Operatorul are obligatia să îndeplinească și gestionarea consumului de energie pentru sistemul de iluminat public ce implică asumarea următoarelor atribuții:

- monitorizarea și raportarea consumului de energie;
- optimizarea și reducerea cheltuielilor de întreținere și mentenanță, ca și costuri de operare aferente sistemului de iluminat public;
- aplicarea măsurilor de eficiență energetică conform legislației și reglementărilor în vigoare aplicabile elementelor infrastructurii SIP.

Obligațiile operatorului sunt înscrise în cuprinsul contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public în ipoteza gestiunii delegate, respectiv, în contractul de administrare în ipoteza gestiunii directe. Cuprinsul prevederilor din aceste documente trebuie să fie în acord cu legislația incidentă, respectiv, cu regulamentul cadru adoptat de A.N.R.S.C. prin Ordinul nr.86/2007, precum și regulamentul autorității publice locale privind iluminatul public.

Pe de altă parte, răspunderea personalului operativ al operatorului sunt cuprinse în regulamentul de serviciu (regulamentul de serviciu se întocmește pe baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public). În caietele de sarcini se vor preciza condițiile de realizare a reparațiilor (curente și capitale), a investițiilor precum și a altor cheltuieli pe care le va face operatorul, specificându-se modul de aprobare și decontare a acestora în cadrul relațiilor contractuale dintre autoritatea administrației publice locale și operator.

Gestionarea și administrarea serviciului de iluminat public se va executa astfel încât să se realizeze:

- verificarea și supravegherea continuă a funcționării rețelelor electrice de joasă tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distribuție și a corpurilor de iluminat;
- corectarea și adaptarea regimului de exploatare la cerințele utilizatorului;
- controlul calității serviciului asigurat;
- întreținerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- menținerea în stare de funcționare la parametri proiectați a sistemului de iluminat public;
- măsurile necesare pentru prevenirea deteriorării componentelor sistemului de iluminat public;
- întocmirea sau reactualizarea, după caz, a documentației tehnice necesare realizării unei exploatare economice și în condiții de siguranță;
- respectarea instrucțiunilor furnizorilor de echipamente;
- funcționarea instalațiilor de iluminat, în conformitate cu programele aprobate;
- respectarea instrucțiunilor/procedurilor interne și actualizarea documentației;
- respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administrației publice locale, în condițiile legii;
- funcționarea pe baza principiilor de eficiență economică, având ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizare a serviciului de iluminat public;
- menținerea capacităților de realizare a serviciului și exploatarea eficientă a acestora, prin urmărirea sistematică a comportării rețelelor electrice, echipamentelor, întreținerea acestora, planificarea reparațiilor capitale, realizarea operativă și cu costuri minime a reviziilor/reparațiilor curente;

- îndeplinirea indicatorilor de performanță și calitate ai serviciului prestat, specificați în regulamentul serviciului;
- încheierea contractelor cu furnizorii de utilități, servicii, materiale și piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurențiale impuse de normele legale în vigoare privind achizițiile de lucrări sau de bunuri;
- dezvoltarea/modernizarea, în condiții de eficiență a sistemului de iluminat public în conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de către consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administrației publice locale;
- un sistem prin care sa poată primi informații sau să ofere consultanță și informații privind orice problemă sau incidente care afectează sau pot afecta siguranța, disponibilitatea și/sau alți indicatori de performanță ai serviciilor de iluminat;
- asigurarea, pe toată durata de executare a serviciului, de personal calificat și în număr suficient pentru îndeplinirea activităților ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- urmărirea și înregistrarea indicatorilor de performanță aprobați pentru serviciul de iluminat public se va face de către operator pe baza unei proceduri specifice;
- instituirea și aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementările noi ce privesc serviciul de iluminat public și modificările survenite la actele normative din domeniu. În termen de 60 de zile calendaristice de la data încredințării serviciului de iluminat public va prezenta autorității administrației publice locale modul de organizare a acestui sistem;
- informarea utilizatorului și a beneficiarilor despre planificarea anuală a reparațiilor/reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

În conformitate cu estimările realizate în urma auditării sistemului de iluminat public existent din orașul Luduș, serviciul de iluminat public include pentru următorii 4 ani următoarele elemente:

1	Întreținerea și menținerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 4 ani	394.909 lei
2	Sistem de iluminat festiv - operațiuni de montare / demontare	240.000 lei

4. STRUCTURA ACTUALĂ A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Până în prezent serviciul de iluminat public al oraşului Luduş a fost în administraţia primăriei care a realizat întreţinerea sistemului de iluminat prin contractare de lucrări cu diverse societăţi comerciale.

Serviciul de iluminat public este constituit din:

- infrastructura de transport a energiei electrice necesară furnizării iluminatului public, a cărei delegare se va face pe baza contractului existent între oraşul Luduş şi SC DISTRIBUTIE ELECTRICA TRANSILVANIA SUD S.A., având la bază Ordinul ANRE 5/93/2000;
- sistemul de comandă (aprindere şi automatizare) a iluminatului public – proprietatea primăriei Luduş;
- sistemul de iluminat public, aşa cum este definit în Regulamentul Serviciului de iluminat public în conformitate cu Legea nr. 230/2006 si care este proprietate orasului Luduş;
- elemente de susţinere – stâlpi;
- console;
- reţele de alimentare de tip LEA /LES;
- aparate de iluminat.

Prin analiza documentaţiilor anterioare şi prin auditarea actualului sistemului de iluminat public (**vezi Anexa nr. 1**) din oraşul Luduş, au rezultat următoarele cantităţi existente:

Stâlpi de iluminat public

Nr. crt.	Tip stâlpi	Cantitate
		(buc)
1	SC 10001	242
2	SC 10002	92
3	SC 10005	41
4	SE 10	403
5	SE 11	134
6	SE4	961
7	Stâlp lemn	21
8	Stâlp metalic stradal	5
Total stâlpi		1899

Tabel 1. Numărul total de stâlpi din oraşul Luduş

Aparate de iluminat public

Nr. crt.	Tip aparate	Cantitate
		(buc)
1	Citadin 12B	6
2	Citadin 9C	41
3	Delfin	6
4	Elba Vechi	2
5	FGS 104	349
6	Hertz	3
7	Malaga	603
8	Matrix	89
9	Modus	111
10	Noris	3
11	Office	5
12	Opalo	2
13	PVB 11C	1
14	PVB12B	6
15	PVB 7B	6
16	PVB 9C	45
17	Spotvision	13
18	Tekap	3
19	Timlux	24
	Total aparate	1318

Tabel 2. Total tipuri de aparate de iluminat din oraşul Luduş

Tipuri de lămpi utilizate

Nr crt	Tip lampi	Puterea nominala	Cantitate	Pierderi pe balast	Putere instalata unitara	Putere instalata totala (audit)
		(W)	(buc)	(W)	(W)	(kW)
1	Mercur de inalta presiune	125	103	12	137	14.11
2	Mercur de inalta presiune	250	10	25	275	2.75
3	Sodiu de inalta presiune	50	81	10	60	4.86
4	Sodiu de inalta presiune	70	158	10	80	12.64
5	Sodiu de inalta presiune	100	74	10	110	8.14
6	Sodiu de inalta presiune	150	19	19	169	3.21
7	Fluorescent	30	77	6	36	2.77
8	Fluorescent	36	467	12	48	22.42
9	Fluorescent	50	218	7.5	57.5	12.54
10	Fluorescent	70	19	10.5	80.5	1.53
11	Fluorescent	72	1	10.8	82.8	0.08
12	Halogenura metalica	160	1	35	195	0.20
13	Led	106	73	1	107	7.81

Tabel 3. Total tipuri de lămpi utilizate din oraşul Luduş

Pe lângă **Anexa nr. 1** s-a realizat un rezumat al numărului de stâlpi și corpuri pe fiecare strada, astfel descrierea lor se poate urmări în centralizatorul cu situația existentă - **Anexa 1.1.**

Rețele electrice

Tip rețea	Nr. km
Rețea electrică iluminat public – LEA clasic (conductoare funie AL)	27,72
Rețea electrică iluminat public – LEA torsadata (conductoare TYIR)	41,46
Rețea electrică iluminat public – LES (subterana)	1,58
Total General	70,76

Puncte de aprindere / Posturi de transformare

Echipament	Nr. PA
Punct de aprindere	26
Total General	26

Posturile de transformare, componentele rețelei de distribuție a energiei electrice care alimentează cu energie electrică instalațiile de iluminat public, brășamentele, instalațiile de forță, instalațiile de legare la pământ, instalațiile de automatizări, măsură și control, punctele de aprindere etc. sunt proprietatea **SDEE Transilvania Sud S.A.** și sunt în administrarea acestuia, cu unele excepții ale zonelor unde s-au realizat extinderi ale sistemului de iluminat.

Lista punctelor de aprindere aferente sistemului de iluminatului public a orașului Luduș, se regăsește în **Anexa nr. 2.**

5. SITUAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ ACTUALĂ A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

În momentul de față întreținerea iluminatului public în orașul Luduș este urmărit de serviciul intern din cadrul primăriei care răspunde cererilor periodice lansate de populație pentru înlocuirea de lămpi sau componente, realizează mici extinderi, pune în funcțiune sistemul de iluminat festiv etc.

Valoarea de inventar – nu există date privind valoarea de inventar

În ultimul an consumul de energie electrică pentru sistemul de iluminat public a fost de aprox **576.480,02 kWh**.

În perioada anterioară, au fost realizate servicii de întreținere a sistemului de iluminat public, lucrări ce au permis funcționarea sistemului actual, fără a îndeplinii parametrii impusi prin standardele în vigoare.

6. ARIA TERITORIALĂ DE DESFĂȘURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Până în prezent, orașul Luduș nu a beneficiat de un sistem de delegare prin concesiune a serviciului de iluminat public acesta fiind asigurat cu forte proprii ADPP și prin contractare lucrări cu diverse societăți comerciale.

Păstrarea acestui sistem de asigurare a serviciului de iluminat public duce la neîndeplinirea atât a parametrilor lumino tehnici solicitați de standarde pe arterele de circulație rutieră și pietonală cât și a indicatorilor de performanță.

Legea nr. 230/2006 nu cuprinde prevederi speciale în privința teritoriului în reglementarea celor două modalități de gestiune a serviciului de iluminat public. Cu toate acestea, subliniem faptul că în privința gestiunii directe a serviciului de către autoritatea administrativă publică toate sarcinile și obligațiile acesteia sunt impuse prin referire la întreg teritoriul comunității, fiind obligatoriu să fie respectate în mod constant și uniform principiile de funcționare a serviciului, precum și a tuturor celorlalte exigențe din lege și din Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Pe de altă parte, în privința delegării de gestiune a serviciului de iluminat public, Legea nr.230/2006 prevede posibilitatea ca prin acordul de voință dintre autoritatea publică locală și persoana juridică delegată, obiectul contractului să facă referire la un anumit teritoriu. În ipoteza aceasta, în funcție de specificul serviciului de la nivelul comunității locale se impune ca pentru buna gestionare a acestuia, implicit pentru a avea posibilitatea reală de a atinge indicii de performanță și obiectivele stabilite prin Regulamentul Cadru al ANRSC nr. 86/2007, să fie luată în calcul posibilitatea ca prin delegarea de gestiune către un operator să se ajungă la o soluție de eficiență sporită în asigurarea serviciului pentru beneficiari.

Harta delimitării ariei teritoriale este prezentată în **Partea desenată – Plansa 1**.

7. INVESTIȚII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, ÎMBUNĂȚIREA CANTITATIVĂ, CALITATIVĂ ȘI EXTINDEREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Investițiile recomandate pentru îmbunătățirea sistemului de iluminat public sunt cele necesare pentru aducerea și menținerea lui la nivelul criteriilor standardului SR EN 13201, atât în ceea ce privește performanțele cerute, cât și instrumentele necesare pentru a fi atinse, verificate periodic și păstrate în cadrul parametrilor legali.

În ordinea firească a realizării lor, recomandăm ca viitoarele investiții să fie alocate pentru:

1. întocmirea hărții sistemului de iluminat public în format electronic;
2. întocmirea planului de iluminat general al orașului Luduș;
3. implementarea și extinderea sistemului de telegestiune a iluminatului public și modernizarea echipamentelor de comandă, automatizare, măsură și control din punctele de aprindere;
4. extinderea sistemului de iluminat în zonele în care lipsește, acolo unde este deficitar sau în zonele noi ale orașului;
5. introducerea în subteran a rețelelor de iluminat public pe arterele principalele de circulație și în zonele de importanță zonală – conform studiilor de fezabilitate;
6. înlocuirea stâlpilor din beton existenți cu stâlpi metalici – conform studiilor de fezabilitate;
7. înlocuirea în totalitate a proiectoarelor cu lămpi halogen cu echivalente cu surse LED sau cu descărcări;
8. înlocuirea corpurilor de iluminat clasice ajunse la sfârșitul perioadei de funcționare cu echivalente cu surse LED performante IP66;
9. înlocuirea treptată și în măsură posibilităților financiare a tuturor corpurilor de iluminat clasice cu echivalente cu surse LED, după realizarea studiilor luminotehnice care să ateste economia de energie realizată;
10. punerea în valoare prin iluminat a patrimoniului arhitectural a orașului.

În ceea ce privește introducerea aparatelor de iluminat performante cu tehnologie LED, un calcul rapid, care evaluează economia de energie electrică la nivelul întregului oras, în cazul ipotetic al trecerii generalizate la iluminatul cu surse LED de mare putere evidentiază o posibilă economie de energie electrică și implicit de costuri de **minim 40% anual**.

Desigur, acesta este un calcul ipotetic, efectuat pe baza unor informații generale. În realitate trebuie ținut cont de mai multe aspecte (performanțele diferite ale fiecărui model de aparat de iluminat, particularitățile fiecărei zone de iluminat etc.). În practică, se recomandă efectuarea unor studii tehnico-economice mai detaliate care să precedă luarea unor decizii ce pot constitui teme precise pentru viitorul iluminatului în orașul Luduș și pot fi înglobate în viitorul plan general de iluminat.

Din punct de vedere al unui posibil plan de investiții, acesta va trebui să țină cont de următoarele:

În cazul în care UAT Luduș va reuși să absoarbă fonduri nerambursabile pentru modernizarea sistemului de iluminat public, întreaga investiție constând în schimbarea corpurilor clasice cu aparate de iluminat cu surse LED, extinderea SIP acolo unde nevoia o cere precum și implementarea unui sistem inteligent de management prin telegestiune, se va realiza într-o singură etapă.

În cazul în care acest lucru nu este posibil, investiția va fi împărțită în decursul a 4 ani, perioada care este stabilită pentru delegarea iluminatului public. Aceasta va fi etapizată în funcție de posibilitățile UAT Luduș de a suporta cheltuielile din bugetul propriu.

Recomandările de mai sus pot fi cuprinse în viitorul caiet de sarcini a delegării serviciului sub rezerva că vor trebui să fie confirmate ulterior de studii luminotehnice și de calcule tehnico-economice.

8. MOTIVELE CARE JUSTIFICĂ DELEGAREA GESTIUNII

8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public

Legea nr. 230/2006 stabilește la art. 18 alin. (1) modalitatea în care autoritatea publică locală competentă poate realiza gestiunea serviciului de iluminat public, indicând punctual liniile directoare de către trebuie să se țină cont în acțiunile desfășurate în acest domeniu: "a) mărimea, gradul de dezvoltare și particularitățile economico-sociale ale localităților; b) starea sistemului de iluminat public existent; c) posibilitățile locale de finanțare a exploatării, întreținerii și dezvoltării serviciului și a structurii tehnico-edilitare aferente". Pe baza informațiilor rezultate în conformitate cu elementele enunțate anterior autoritatea publică locală va elabora indicatorii de performanță care trebuie îndepliniți de serviciul de iluminat public, stabilindu-i prin hotărâre de consiliu local, cu respectarea prevederilor regulamentului-cadru al serviciului (Anexă la Ordinul nr. 86/2006 al ANRSC). În art. 7 alin. (2) din Legea nr. 230/2006 se menționează expres faptul că indicatorii de performanță care vor influența evaluarea și opțiunea gestiunii serviciului trebuie să se supună cu prioritate necesităților reale ale comunităților locale, să țină cont de starea tehnică precum și de eficiența sistemului de iluminat public existent. Propunerea și adoptarea acestor parametri de evaluare a serviciului de iluminat public trebuie conform legii să se realizeze în urma unor consultări și dezbateri publice (art. 18 alin. 2 din Legea nr. 230/2006).

O evaluare corectă a modalității de gestiune a serviciului de iluminat public se supune astfel cum am subliniat anterior atât legii – care stabilește criteriile generale de evaluare – însă mai ales regulamentului propriu local al serviciului și eventual caietului de sarcini aferent. Prevederile care trebuie avute în vedere trebuie să cuprindă informații reale privitoare la:

- a) nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- b) indicatorii de performanță a serviciului;
- c) condițiile tehnice;
- d) infrastructura aferentă serviciului;
- e) raporturile operator-utilizator.

8.2. Gestiunea directă

Legea nr. 230/2006 oferă autorității publice locale posibilitatea ca pe baza unei evaluări realizate conform celor menționate anterior să opteze pentru gestiunea directă serviciului de iluminat public sau pentru gestiunea delegată a acestui serviciu. Conform prevederilor art. 19 din actul normativ indicat, în cazul gestiunii directe "autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare comunitară, după caz, își asumă nemijlocit toate sarcinile și responsabilitățile cu privire la înființarea, organizarea, finanțarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea și asigurarea funcționării serviciului de iluminat public".

Gestiunea directă presupune totodată utilizarea unor operatori definiți și licențiați în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 51/2006. În cazul acestei modalități de gestiune a serviciului autoritatea publică locală emite o hotărâre de dare în administrare a infrastructurii tehnico-edilitare, pe baza licenței eliberată de către A.N.R.S.C..

Legea nr. 230/2006 menționează așadar faptul că în cadrul acestei modalități de gestiune autoritatea publică locală emite doar un mandat de administrare către operatori specializați și acreditați a serviciului, astfel încât atribuțiile privitoare la finanțare, coordonare, administrare, exploatare și mentenanță revin acesteia. Opțiunea manifestată de către autoritatea publică locală pentru gestiunea directă poate fi argumentată doar atunci când din evaluarea dimensiunii sistemului, a gradului de dezvoltare a acestuia, a particularităților economico-sociale ale localităților și implicit a posibilității autorității de finanțare ar rezulta un raport care să respecte în integralitate principiile de funcționare ale serviciului stabilite prin art. 9 și 10 din Regulamentul-cadru din 20 martie 2007 al serviciului de iluminat public, Anexă a Ordinului nr. 86/2007 emis de A.N.R.S.C..

Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice menționează în art. 29 alin.(2) faptul că pentru realizarea gestiunii directe este necesar ca la nivelul autorității administrației publice locale să poată exista structuri proprii care să desășoare activitatea aferentă. Aceste structuri pot fi:

- a) compartimente de specialitate, fără personalitate juridică, organizate în cadrul aparatului propriu al consiliului local ori județean al unității administrativ-teritoriale;
- b) servicii publice sau direcții de specialitate, fără personalitate juridică, organizate în cadrul aparatului propriu al consiliului local ori județean al unității administrativ-teritoriale, având autonomie financiară și funcțională;
- c) servicii publice sau direcții de specialitate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local ori județean al unității administrativ-teritoriale sau a asociației de dezvoltare comunitară, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională. În ipoteza în care la nivelul autorității publice locale nu pot exista asemenea structuri care să beneficieze implicit și de infrastructura aferentă unei bune desfășurări a activității incidente ipoteza realizării serviciului prin gestiune directă nu se poate realiza. Evaluarea în sine a structurii odată ce a fost identificată se realizează precum am menționat după criteriile specifice serviciului, în cazul de față incidente fiind normele din cuprinsul Legii nr. 230/2006, respectiv, cele din Regulamentul Cadru aprobat ca anexă la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

8.3. Gestiunea delegată

Această modalitate de gestiune a serviciului de iluminat public presupune transferul printr-un contract a sarcinilor și responsabilităților instituite în acest domeniu din patrimoniul autorităților locale către un operator cu statut de societate comercială cu capital public, privat sau mixt. Odată cu delegarea sarcinilor și responsabilităților, autoritatea publică locală transferă și exploatarea și administrarea serviciului, astfel încât operatorul să poată acționa în mod independent și responsabil în vederea realizării obligațiilor contractuale, atingerii parametrilor de performanță, precum și a obiectivelor din lege.

Gestiunea delegată reprezintă o excepție legală de la responsabilitatea impusă autorității publice locale în privința gestionării serviciului de iluminat public, respectiv, de la obligația generală a acesteia de a satisface exigențele obiectivelor impuse de lege în acest domeniu.

Activitatea operatorilor care vor prelua gestiunea sistemului este reglementată de Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice care vor presta serviciul de iluminat public în baza contractului de delegare a gestiunii, aprobat de autoritățile administrației publice locale și în baza licenței eliberate de autoritatea competentă [art. 19 alin. (3) din Legea nr. 230/2006]. Prevederile contractului prin care se realizează delegarea sunt stabilite către Legea nr. 51/2006, iar cuprinsul său în ceea ce privește drepturile și

obligatiile partilor trebuie sa se supuna principiilor care derivă din Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public, precum și din Regulamentul-cadru aprobat ca anexă la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Diferență fundamentală care există între gestiunea directă și gestiunea delegată în cazul serviciului de iluminat public este că dacă în prima ipoteză autoritatea publică locală pastrează în patrimoniul ei toate obligațiile privind îndeplinirea obiectivelor din lege, implicit, responsabilitățile de finanțare și întreținere, în cea de-a doua ipoteză, operatorul public sau privat preia în integralitate sarcinile aferente, cu excepția prerogativelor privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciului, respectiv, a programelor de dezvoltare a sistemului de iluminat public, precum și drepturile și competențele precizate la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 230/2006. Astfel, obiectul contractelor de delegare a gestiunii serviciului poate include: activitățile de operare propriu-zisă, gestionare, administrare, exploatare, întreținere, precum și activitățile de pregătire, finanțare și realizare a investițiilor din infrastructura aferentă serviciului de iluminat public.

Art. 17 alin. (1) stabilește drepturile pe care autoritatea publică le va avea în raport cu operatorul public sau privat căruia îi va fi acordată delegarea gestiunii serviciului, respectiv, cele privitoare la supraveghere și control:

- a) modul de fundamentare a tarifelor și respectarea metodologiei de stabilire, ajustare sau de modificare a acestora, emise de A.N.R.S.C.;
- b) modul de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operatori și activitățile desfășurate de aceștia;
- c) calitatea și eficiența serviciului prestat, corespunzător indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți conform legii;
- d) modul de administrare, de exploatare, de conservare și de menținere în funcțiune, dezvoltarea și/sau modernizarea sistemului de iluminat public. În mod complementar, la secțiunea privitoare la gestiunea delegată din cuprinsul legii nr. 230/2006 [art. 21 alin. (2)] se prevede expres faptul că toate activitățile de monitorizare și control privind modul de respectare de către operatori a condițiilor de emiterie și menținere a licențelor revin A.N.R.S.C., iar cele privind indicatorii de performanță stabiliți în contractele de delegare a gestiunii revin autorităților administrației publice locale.

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publică locală are competența exclusivă de a impune în acord cu legea toate exigențele necesare pentru realizarea în bune condiții a delegării. Astfel legea nu limitează accesul la procedura de selecție a delegării, fiind permisă participarea oricăror operatori, chiar și a celor nou-înființați, cu respectarea însă a condițiilor impuse de către autoritatea publică locală. În virtutea atribuțiilor de reprezentare ale administrației publice locale, așa cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigențele necesare privitoare la asigurarea existenței garanțiilor profesionale și financiare ale operatorului, precum și modalitatea de respectare a indicatorilor de performanță. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publică locală poate impune prevederi și cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului în condiții de calitate și de cantitate corespunzătoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

8.4. Concluzii și analiză comparativă

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publică locală are competența exclusivă de a impune în acord cu legea toate exigențele necesare pentru realizarea în bune condiții a delegării. Astfel, legea nu limitează accesul la procedura de

selecție a delegării, fiind permisă participarea oricăror operatori, chiar și a celor nou-înființați, cu respectarea însă a condițiilor impuse de către autoritatea publică locală. În virtutea atribuțiilor de reprezentare ale administrației publice locale, astfel cum reies din cuprinsul Legii nr. 215/2001, aceasta va impune exigențele necesare privitoare la asigurarea existenței garanțiilor profesionale și financiare ale operatorului, precum și modalitatea de respectare a indicatorilor de performanță. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publică locală poate impune prevederi și cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului în condiții de calitate și de cantitate corespunzătoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

Dacă în cazul gestiunii directe autoritatea administrativă este responsabilă în integralitate de modul de îndeplinire a obligațiilor care decurg din lege, în privința delegării gestiunii legea îi permite acesteia să împartă sarcinile cu un operator public sau privat, acordând totodată posibilitatea ca prin contractul de delegare să fie impuse exigențe specifice, în acord cu nevoile și situația concretă de la nivelul comunității locale incidente. Rațiunea bunei administrări a sistemului de iluminat public în orașul Luduș nu poate fi pusă în discuție, obiectul prezentului studiu având menirea să sprijine în mod obiectiv desemnarea unei soluții optime de gestionare a serviciului de iluminat public: directă sau indirectă.

Pentru a putea compara ușor avantajele și dezavantajele gestiunii directe cu cele ale gestiunii indirecte (delegate) a sistemului de iluminat public, acestea se prezintă în continuare sub forma unui tabel:

	GESTIUNE DIRECTĂ	GESTIUNEA INDIRECTĂ (DELEGATĂ)
AVANTAJE	<p>Mentținerea responsabilității față de populația deservită;</p> <p>Tarife mai mici decât în cazul gestiunii delegate, neexistând profit;</p> <p>Mentținerea autorității nemijlocite a autorității asupra activității;</p> <p>Accesul la fonduri europene destinate autorităților publice.</p>	<p>Parametrii serviciilor și necesarul de investiții vor fi clar definite în contract, cu mecanisme care impun ca majoritatea riscurilor să treacă la operator;</p> <p>Accelelarea insvestițiilor din momentul când operatorul își intră în drepturi; Nevoia de profit a operatorului va genera schimbarea rapidă a proceselor interne și a relațiilor cu clienții;</p> <p>Autoritatea transferă sarcina investițiilor și (potențial a) finantării către operatorul pentru partea ce îi revine;</p> <p>Autoritatea va avea calitatea de a superviza și a reglementa conformarea operatorului la cerințele impuse în contract și nu de gestiune directă a serviciului;</p> <p>Autoritatea va avea drept de control final asupra derulării serviciului, având posibilitatea de a întrerupe delegarea de gestiune în cazul în care operatorul are o activitate defectuoasă care persistă – prin clauzele de penalizare și de reziliere ale contractului;</p> <p>Autoritatea are putere decizională pentru că în momentul încredințării contractului, acesta să includă toate prevederile optime;</p> <p>Reducerea imixtiunii politicului în deciziile de afaceri, investiții și personal;</p> <p>Criteriile de management comercial se pot îndeplini pentru a avea acces la fonduri bancare.</p>

DEZAVANTAJE	<p>Ritm lent de investiții, bazat exclusiv pe fluxul de numerar din exploatare și pe sumele puse la dispoziție de către ordonatorul de credite;</p> <p>Autoritatea ar trebui să furnizeze în continuare fonduri și garanții în calitate de actionar unic (dacă se organizează o societate pe acțiuni pentru operarea serviciului);</p> <p>Creșterea numărului de persoane din cadrul aparatului propriu al Primarului, personal care să se ocupe de serviciul respectiv;</p> <p>Activitatea de atragere de surse de finanțare;</p> <p>Costuri suplimentare cu: dotări cu echipamente și utilaje specifice, mijloace de transport și intervenție, personal, instruire personal, autorizare personal;</p> <p>Costuri de licențiere la ANRSC.</p>	<p>Negocierea unui contract detaliat pe termen lung, în special pentru prima parte a contractului, cea în care se realizează investițiile;</p> <p>Autoritatea trebuie să își adapteze rolurile de administrator și reglementator pe durata contractului și va trebui să se concentreze pe negociere, monitorizare și suprizare;</p> <p>Monopol pe termen lung atribuit operatorului, cu dificultăți de ieșire din contract în caz de neperformanță;</p> <p>Autoritatea trebuie să asigure finanțarea prestării serviciului.</p>
--------------------	--	---

Numărul mai mare de dezavantaje, precum și cel mai mic de avantaje al gestiunii directe în raport cu gestiunea delegată, recomandă în prima fază adoptarea celei de-a doua variante. Posibilitatea extinsă de a defini contractual limitele de exploatare a serviciului, finalitatea și ritmul investițiilor din infrastructură determină ca formula gestiunii delegate să fie mai ușor de pus în acord cu interesele generale ale comunității și implicit, cu principiile care guvernează serviciul.

Matricea riscurilor de exploatare privind concesiunea serviciului de iluminat public este indicată în **Anexa Nr. 7**.

Înființarea și existența unui serviciu propriu al Primăriei, cu personal specializat și cu dotare tehnică necesară prestării unui serviciu de calitate ar presupune costuri financiare importante pentru bugetul local. Estimarea costurilor pe toată durata delegării, inclusiv identificarea și cuantificarea financiară a riscurilor, poate conduce la stabilirea unor tarife reale și acceptate de către toți utilizatorii, astfel încât alegerea unui operator să fie pe deplin justificată și financiar, pe lângă principiile descentralizării și eficientizării cerute de normele europene.

Pentru a aproxima costurile ipotetice pe care le presupune înființarea și funcționarea unui serviciu propriu al Primăriei de operare/administrare a iluminatului public din orașul Luduș s-a realizat o simulare a cheltuielilor care este prezentată în **Anexa Nr. 4**.

Situație 1 – Înființare serviciu propriu de operare a sistemului de iluminat public

Analiza cost-beneficiu :

1	Cheltuieli de înființare, dotare, organizare, licențiere;	854.400 lei
2	Cheltuieli pentru 4 ani cu funcționarea (salarizare, sedii, utilități, întreținere utilaje).	1.361.280 lei
3	Cheltuieli cu materialele necesare realizării operațiunilor de întreținere / festiv 4 ani	240.000 lei
4	Cheltuieli cu materialele necesare realizării operațiunilor de întreținere / iluminat stradal	394.909 lei
TOTAL :		2.850.589,12

Ipoteze de calcul :

- Autoritatea contractantă realizează întreg aparatul necesar pentru obținerea licenței necesare;

- Autoritatea contractantă dispune de fondurile necesare realizării investițiilor în utilaje și echipamente de lucru.

Situație 2 – Delegare gestiunii sistemului de iluminat public către un operator

Analiza cost beneficiu :

ESTIMAREA COSTURILOR DE DELEGARE A GESTIUNII		
1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 4 ani	394.909 lei
2	Sistem de iluminat festiv - operatiuni de montare / demontare	240.000 lei
3	Costuri interne proceduri / studii	38.944 lei
Total :		673.853 lei

Rezumând, ar trebui făcută comparația între:

- costul serviciului / 4 ani în varianta delegării serviciului = 673,853.00 lei
- costul serviciului / 4 ani în varianta administrării directe = 2,850,589.12 lei

Criteriu	Gestiune Delegată	Gestiune Directă
Economic	Costul serviciului / 4 ani în varianta delegării serviciului 673,853.00 lei	Costul serviciului / 4 ani în varianta administrării directe 2,850,589.12 lei.
Timp	Investiția se realizează în 2-4 ani în funcție de opțiunea beneficiarului	Investiția se realizează timp mai îndelungat fiind grevată de necesitatea investirii în utilaje și echipamente
Costul energiei electrice	Costurile energiei electrice se reduc corespunzător investițiilor realizate	Costurile energiei electrice se reduc corespunzător investițiilor realizate
Întreținerea și menținerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 4 ani	Costurile cu întreținerea și menținerea se reduc după 2-4 ani în funcție de durata realizării investiției	Costurile cu întreținerea și menținerea se reduc după 2-4 ani în funcție de durata realizării investiției

Asumarea tuturor riscurilor este descrisă în **Anexa Nr. 7**.

Calculul de mai sus este doar un exemplu care arată faptul că, în varianta asumării de către autoritate a gestionării directe a sistemului de iluminat public, cheltuielile necesare pentru a-l menține în parametrii normali de functionare vor fi mai mari decât vor fi în varianta delegării sistemului.

Concesiunea este impusă și de necesitatea adaptării la cerințele și exigentele legale în vigoare a serviciului de iluminat public, privit ca un sistem eficient, și care să corespundă cu programele de dezvoltare durabilă ale autorității, respectiv, pentru:

- asigurarea dezvoltării durabile a unităților administrativ-teritoriale;
- crearea unui ambient plăcut și ridicarea gradului de civilizație și a calității vieții;
- asigurarea funcționării și exploatării în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;
- protecției și conservării mediului natural și construit;
- satisfacerea judicioasă, echitabilă și nepreferențială a tuturor membrilor comunității locale, în calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- identificare și implementarea unor soluții și sisteme de eficiență energetică;
- punerea în valoare, printr-un iluminat arhitectural, ornamental și ornamental-festiv a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase.

Amploarea sistemului de iluminat public din orașul Luduș, investițiile făcute în perioada anterioară și necesitatea întreținerii lor, realizarea unui sistem de telegestiune care să facă posibilă administrarea tehnică simplă și eficientizarea consumurilor, toate acestea impun ca sistemul să fie gestionat de către un operator care să dețină cel puțin următoarele:

- experiență în gestionarea unui sistem de iluminat public;
- capacitatea tehnică să o facă (dotarea cu utilaje specifice, spațiu de depozitare și dispeceerat, mijloace de transport și de intervenție etc.);

- pregătirea profesională a angajaților atestată conform legii cu toate certificările necesare (electricieni autorizați ANRE, specialiști cu certificate de atestare profesională în iluminat CNRI etc.);
- licența ANRSC clasa 3;
- atestate ANRE pentru proiectare, execuție, măsurări-încercări-verificări;
- sistem funcțional de management integrat, probat cu certificări ISO.

Starea actuală a gestiunii sistemului de iluminat public, fără operator și aflat în posesia autoritatii, aceasta din urmă fără instrumentele necesare unei minime administrări, impune o rezolvare cât mai rapidă a situației.

Perpetuarea ei înseamnă generarea de riscuri pe care le implică defecțiunile neremediate ale sistemului de iluminat: risc de accidente rutiere, insecuritate publică datorată lipsei luminii pe trotuare, alei pietonale, parcuri și grădini, precum și încurajarea infracțiunilor și creșterea gradului de criminalitate.

Toate motivele de mai sus, dar mai ales lipsa experienței și a capacităților necesare autoritatii de a gestiona în momentul de față un sistem de iluminat public de o asemenea amploare, conduc la concluzia că delegarea administrării sistemului de iluminat public reprezintă soluția optimă, cel puțin în viitorul apropiat.

9. DURATA DELEGĂRII

Conform art. 22 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 trebuie subliniat faptul că pe toată durata derulării contractului de delegare a gestiunii, bunurile mobile sau imobile aparținând domeniului public ori privat al unităților administrativ-teritoriale, utilizate pentru realizarea serviciului, se vor concesiona operatorului căruia i s-a atribuit contractul de delegare a gestiunii.

Art. 24 din legea nr. 230/2006 prevede în mod explicit atributul autorității publice locale ca odată cu luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciului de iluminat public să stabilească în acord cu dispozițiile legii nr. 51/2006 cuprinsul contractului propus, respectiv, drepturile și obligațiile părților, precum și întinderea acestora. Astfel, durata contractului de delegare a gestiunii trebuie să fie stabilită în acord cu interesul comunității locale, cu programul de dezvoltare a sistemului aferent serviciului, fără însă a fi mai mare decât durata necesară amortizării investițiilor, cu rezerva de a nu depăși 49 de ani, cum prevede art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006. Conform prevederilor legii la stabilirea duratei propriu-zise din contract un element fundamental îl va reprezenta analiza cuantumul finanțării pe segmentul de investiții ce va fi realizat de către operator, astfel încât, amortizarea acestora să poată fi atinsă în timpul de desfășurare al raporturilor juridice dintre părți.

Durata stabilită în contract trebuie să nu încalce drepturile unor alți operatori care au convenții similare în derulare, pentru a se suprapune cele două delegări ale gestiunii serviciului.

Durata contractului poate fi afectată de o denunțare unilaterală a convenției de către autoritatea administrativă, care în temeiul art. 17 din legea nr. 230/2006 are atributul de a verifica modalitatea de realizare a delegării de gestiune, respectiv, îndeplinirea conformă a obligațiilor asumate. De menționat este faptul că în acord cu dispozițiile art. 23 alin. (7) din legea nr. 230/2006 părțile pot să prevadă și alte clauze de reziliere, aspect care în mod evident poate fi în legătură cu durata, producând de altfel efecte atunci când ar interveni cazul incident.

Durata contractului de delegare a gestiunii poate fi afectată de valabilitatea licenței de operare a persoanei juridice cu care se încheie contractul. În ipoteza retragerii licenței

de operare, contractul se va rezilia de plin drept în condițiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 230/2006.

Art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 prevede totodată posibilitatea prelungirii duratei în cazurile expres prevăzute:

- a) pentru motive de interes general, caz în care durata contractului nu poate fi prelungită cu mai mult de 2 ani;
- b) în cazul în care operatorul, la cererea autorității administrației publice locale și pentru buna executare a serviciului sau pentru extinderea sistemului de iluminat public, a realizat investiții care nu ar putea fi amortizate în termenul rămas până la expirarea contractului inițial decât printr-o creștere excesivă a tarifelor sau a taxelor locale.

În toate cazurile descrise mai sus, prelungirea contractului poate fi decisă de către autoritatea administrativă, prin consiliul local sau de asociația de dezvoltare comunitară, după caz.

Durata concesiunii unui serviciu de iluminat public se stabilește ținând cont de:

- experiența anterioară a operării serviciului în orașul Luduș;
- experiența similară a altor comune / orașe / municipii;
- reglementările legale privind serviciul de iluminat;
- finanțările posibile de obținut și durata de recuperare a costurilor de către operatorul economic;
- durata necesară realizării lucrărilor de reabilitare / modernizare, implicând toate aspectele tehnice (studii, aprobări, avize, proiecte tehnice, instalare, punere în funcțiune, verificări, recepție etc.)

Experiența altor orașe comparabile cu orașul Luduș, pentru contracte trecute sau în derulare, ar indica o durată de delegare de 4 (patru) ani.

Legea 230 din 7 iunie 2006 a serviciului de iluminat public stabilește că durata unui contract prin care se delegă gestiunea nu poate fi mai mare de 49 de ani, luându-se în calcul durata necesară amortizării investițiilor (art. 24 alin. 2).

Legea 100/2016 – art 16 indică o durată estimată a concesiunilor de servicii de maxim 7 ani în scopul de a nu denatura concurența.

Având în vedere cele expuse mai sus propunem ca durata concesiunii, pentru care se încheie contractul de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, să fie de 4 ani.

10. REDEVENȚA

Seviciul de iluminat public nu este o activitate care generează venituri, este un serviciu care generează doar cheltuieli. Singura activitate care poate fi asimilată unui venit este reducerea cheltuielilor cu energia electrică prin modernizarea sistemului existent. Din aceste considerente operatorul economic nu va plăti redevența.

11. CONCLUZII SI RECOMANDARI

Motivele prezentate la Capitolul 8 al studiului recomandă ca fiind oportună concesionarea gestiunii sistemului de iluminat public către un operator cu experiență, care să posede capacitatea tehnică și organizatorică, dotarea și experiența managerială, bonitatea și capacitatea financiară necesare prestării serviciului încredintat. Structura delegării trebuie riguros stabilită în contractul încheiat între autoritatea administrativă și persoana juridică delegată, în conformitate cu prevederile din cuprinsul legii nr. 51/2006, respectiv, ale legii nr. 230/2006 și legii 100/2016.

Păstrarea gestiunii ca serviciu propriu al Autorității presupune asumarea riscurilor legate de lipsa experienței, de întârzierile generate de înființarea unui astfel de serviciu, de obținerea autorizărilor și licențelor necesare funcționării, dar mai ales de posibilitatea ca cheltuielile cu întreținerea sistemului de iluminat să crească în această variantă. Soluția delegării gestiunii serviciului de iluminat public reprezintă o excepție de la asumare în integralitate a paramterilor de performanță și a exigențelor obiectivelor stabilite prin legea nr. 230/2006, respectiv, prin Regulamentul Cadru aprobat ca anexă la Ordinul nr. 77/2006 al Președintelui ANRSC.

Recomandăm ca pe parcursul primului an al noii gestiuni să se investească în:

- realizarea **Hărții Electronice a Sistemului de Iluminat**, ca sarcină expresă înscrisă în caietul de sarcini al delegării prin concesiune;
- realizarea **Planului General de Iluminat Public al orașului Luduș**, printr-o colaborare între reprezentanți desemnați de viitorii operatori și de Autoritate sub coordonarea unui specialist extern cu experiență.

Acestea vor fi instrumente de lucru extrem de utile atât operatorului cât și Autorității, care alături de implementarea sistemului de telegestiune vor permite o administrare mult mai simplă și mai ieftină a sistemului de iluminat. Prevederile clare ale planului general de iluminat elimina orice dificultăți în estimarea costurilor de investiție și întreținere ulterioară. Extinderea sistemului în zonele lipsă sau în cele noi, trecerea în subteran a rețelelor de alimentare, preluarea în proprietate a întregului sistem de alimentare a iluminatului, generalizarea introducerii stâlpilor de metal în locul celor de beton, toate acestea se pot face treptat pe măsura asigurării finanțării de către operator și cu costuri suportabile pentru Autoritate, eșalonate pe întreaga durată a concesiunii.

Se recomandă introducerea treptată a tehnologiei LED în iluminatul public, care va reduce consumurile energetice și implicit va înlesni orientarea economiilor astfel realizate către investiții.

În ceea ce privește alegerea aparatelor de iluminat performanțe cu tehnologie LED, se va evita utilizarea surselor de culoare alb rece, chiar dacă eficiența luminoasă este superioară celor de culoare alb cald. Se vor evita contrastele de culoare și se va căuta păstrarea culorii predominant calde a luminii. Ideală este utilizarea de aparate de performanțe la o temperatură de culoare a luminii de $T_c=3000K-4000K$, acest lucru este perfect realizabil și menține actuala lumină dominantă a luminii orașului.

Dacă se analizează influența creșterii eficienței energetice și cea a reducerii costurilor pe o durată de 4 ani, este probabil ca investiția să nu îndeplinească criteriile de

fezabilitate economică. Crește însă calitatea iluminatului, ajungându-se la atingerea parametrilor luminotehnici impuși de normele românești și europene. Alături de argumentele expuse în studiu, acest lucru demonstrează că pentru Primăria orașului Luduș este avantajos atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere urbanistic-calitativ să concesioneze serviciul de iluminat public pe un intervalul de 4 ani. Prin concesionarea serviciului de iluminat cu repartizarea costurilor pe mai mulți ani (minimum 4 ani) costurile devin suportabile și în același timp se realizează un iluminat public performant.

Având în vedere toate cele prezentate anterior, prezentul studiu recomandă că pentru soluționarea integrală și sistematică a problemei **este necesară delegarea de gestiune prin concesionare a serviciului de iluminat public unor operatori specializați.**

Data:
Aprilie
2020

Întocmit,
Ing. Ostroveanu Andi
ANRE: 37991/2015 GR IIA-IIB